

**BM ORSZÁGOS KATASZTRÓFAVÉDELMI
FŐIGAZGATÓSÁG**

**A BM ORSZÁGOS KATASZTRÓFAVÉDELMI
FŐIGAZGATÓ**

53./2018. számú

I N T É Z K E D É S E

a hivatásos tűzoltóságokon készenléti jellegű szolgálatot ellátó tűzoltó állomány napi továbbképzésének, valamint a tűzoltósági szakterület által tartandó gyakorlatok rendszerének szabályairól

Budapest, 2018. december „17”

A hivatásos katasztrófavédelmi szervek Normalkotási Szabályzatáról szóló 5/2018. (V. 25.) BM OKF utasítás mellékletének 8. pont a) alpontja alapján kiadom az alábbi

intézkedést:

1. Az intézkedés hatálya kiterjed a BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóságra (a továbbiakban: BM OKF), valamint annak területi, területi jogállású és helyi szerveire.
2. A készenléti jellegű szolgálatot ellátó tűzoltó állomány napi továbbképzésének szabályait az 1. melléklet tartalmazza.
3. A tűzoltósági szakterület által tartandó gyakorlatok rendszerének szabályait a 2. melléklet tartalmazza.
4. Ez az intézkedés 2019. január 1-én lép hatályba.
5. Hatályát veszti a készenléti jellegű szolgálatot ellátó tűzoltó állomány napi továbbképzésének, valamint a tűzoltósági szakterület által tartandó gyakorlatok rendszerének szabályairól szóló 60/2016. számú BM OKF főigazgatói intézkedés.



Dr. Góra Zoltán t. vezérőrnagy
tűzoltósági főtanácsos
főigazgató

Készült : 1 eredeti példányban
Egy példány : 1 lap
Melléklet : 39 lap
Készítette : Vinkó Kornél t. őrnagy
Kapja : Központi irattár

Legnagyobb mértékben megkelelt. 2018.12.14. J. L.

KÉSZENLÉTI JELLEGŰ SZOLGÁLATOT ELLÁTÓ TŰZOLTÓ ÁLLOMÁNY NAPI TOVÁBBKÉPZÉSÉNEK SZABÁLYAI

I. A készenléti jellegű szolgálatot ellátó tűzoltó állomány továbbképzésének elvei

1. Az egységes ismeretek, képességek kialakításának alapelvei:
 - a) gyakorlatorientált legyen;
 - b) naprakész ismereteket nyújtson a szervezettel kapcsolatos jogi és szakmai változásokról;
 - c) növelje az állomány helyismeretét;
 - d) biztosítsa az állomány fizikai állapotának fenntartását, fejlesztését;
 - e) a továbbképzés témakörei központi szinten kerülnek meghatározásra, amelynek összeállításához a területi és a helyi szervek javaslattal élhetnek;
 - f) a továbbképzés témaköreinek egy része helyi szinten – a tűzoltóparancsnok tervezése alapján – az éves továbbképzési tervben kap konkrét tartalmat;
 - g) a központilag kiadott témakörök feldolgozásán túl a területi szerv vezetője is határozzon meg a sajátosságoknak megfelelő feldolgozandó gyakorlati feladatokat.

II. A készenléti jellegű szolgálatot ellátó tűzoltó állomány továbbképzésének szempontjai

2. Általános szempontok:
 - a) a továbbképzés keretében kerüljenek feldolgozásra a katasztrófavédelmi szervezet tevékenységét, működését, feladatait meghatározó alapvető jogi normák;
 - b) minden képzési ciklusban kerüljön sor egyéni és alakzatban történő alaki foglalkozásra;
 - c) vasárnap és ünnepnap kivételével minden szolgálati napon hajtsanak végre sportfoglalkozást;
 - d) minden képzési ciklusban hajtsanak végre gyakorlást a tűzoltó versenysport szabályzatában előírt versenyszámokban, az időjárási körülmények függvényében.
3. Szakmai szempontok:
 - a) elméleti foglalkozás keretében a tűzoltás-taktikai és műszaki-mentési, továbbá a felszerelés- és eszközismereti, valamint az égésselmélet és kiegészítő ismeretanyaghoz kapcsolódó témakörök feldolgozása;
 - b) az elméleti témakörökhöz kapcsolódóan, az elmúlt időszak jelentősebb tűzeseteivel, mentésszervezésével és irányításával kapcsolatos szakmai tapasztalatok, a központilag, területi és helyi szinten elkészített esettanulmányok, műveletelemzések, tűzvizsgálati jelentések feldolgozása;
 - c) a szolgálati csoportok minden harmadik ciklus során, sűrített levegős légzőkészülék szerelése használata témakörében szerelési gyakorlatot hajtsanak végre;
 - d) a szolgálati csoportok évente egy alkalommal elsősegély-nyújtási képzésen vesznek részt;

- e) a szolgálati csoportok évente legalább tizenkét alkalommal a helyi sajátosságoknak megfelelő helyismereti foglalkozáson vesznek részt;
- f) a szolgálati csoportok negyedévente legalább egy alkalommal szituációs begyakorló gyakorlaton vesznek részt;
- g) a szolgálati csoportok félévente parancsnoki ellenőrző gyakorlaton vesznek részt;
- h) a gépjárművezetők negyedévente vezetési gyakorlaton, valamint évente KRESZ-el kapcsolatos elméleti oktatásokon vesznek részt (a foglalkozásokon a szolgálati csoport szerekre beosztott többi tagja is részt vesz);
- i) a gépjárművezetők részére negyedévente a szivattyúkezelés gyakorlása;
- j) a szolgálati csoportok szükség szerint roncsvágási, favágási és tűzoltási gyakorlaton vesznek részt, amelynek végrehajtásához szükséges feltételeket a fővárosi/megyei katasztrófavédelmi igazgatóság (a továbbiakban: igazgatóság) biztosítja;
- k) a fennmaradó gyakorlati időre a helyi sajátosságoknak megfelelő gyakorlatok kerüljenek tervezésre;
- l) vasárnap és ünnepnap kivételével minden szolgálati napon a szerelési szabályzat alapján szerelési foglalkozás tartása;

III. Az általános előírások

4. A készenléti jellegű szolgálatot ellátó állomány napirendjét az 1. melléklet 1. függeléke tartalmazza.
 - a) A napirendet — annak tartalmi elemeinek meghagyásával — az igazgatóságok a területi sajátosságoknak megfelelően átalakíthatják oly módon, hogy a szolgálatváltások idejének és helyének meghatározását a tűzoltóparancsnokokra ruházzák át, azzal a kikötéssel, hogy a szolgálatváltásnak 08:00-ig be kell fejeződnie. Ahol a szolgálatváltás más időpontban kezdődik, mint 06:30, ott a napirend módosítható, azzal a kitéttel, hogy összességében – akár megosztva – tartalmaznia kell az egyes napirendi pontokra szánt időkereteket, valamint az ebéd és a készenléti szabadidő napirendi pontnak 12:00 és 14:00 között kell lennie.
 - b) Szer és felszerelés karbantartás, szertár-, szerrendezés végrehajtására a tűzoltóparancsnok, a helyi sajátosságok figyelembevételével dolgozzon ki szer-, felszerelés- és laktanya karbantartási tervet. A terv végrehajtásával kapcsolatos feladatokat a napirendben megjelenítetten, a napi feladatellátásra rendelkezésre álló időkeret, ennek hiányában a parancsnoki idő terhére hajthatóak végre. A tervet a tűzoltósági felügyelő egyetértése után a kirendeltség-vezető hagyja jóvá.

IV. A ciklusos továbbképzés rendszere, felépítése

5. A továbbképzés háromhetes ciklusokra épül. Egy továbbképzési időszak 1 év (2 félév), amely 15 ciklusból áll.
6. Az első félév az adott év azon első hétfőjén kezdődik, amely nem ünnepnap. Az első félév 9 ciklusból áll.
7. A második félév első ciklusa az adott év augusztus második hétfőjén indul. A második félév 6 ciklusból áll.

8. A ciklusokon kívül eső időszakok képzési szünetek. A képzési szünetek ideje alatt – vasárnap és ünnepnap kivételével – legalább egy szerelési és egy sportfoglalkozást kell tartani.
9. A ciklusok elméleti- és gyakorlati foglalkozásait az 1. melléklet 2. függeléke szerinti oktatási naplóban vezetni kell.
10. A ciklus felépítése:

	hétfő	kedd	szerda	csütörtök	péntek	szombat	vasárnap
1. hét	A	B	C	A	B	C	A
2. hét	B	C	A	B	C	A	B
3. hét	C	A	B	C	A	B	C

1. táblázat

11. A továbbképzési időszak ciklusonként és szolgálati csoportonként hat képzési nappól (hétfő – szombat) és egy képzésmentes nappól (vasárnap) áll. A tervezett továbbképzéseket a napi feladatellátásra rendelkezésre álló időkeret terhére kell elvégezni.
12. A hivatalos állami ünnepek és a tűzoltóság napja képzésmentes napnak minősülnek, az ilyen napokra nem tervezhető továbbképzés, ezért a ciklusra előírt képzéseket a fennmaradó napokra kell szétosztani, úgy, hogy azok akár a parancsnoki idő terhére legyenek megtartva.
13. A továbbképzési órák száma, megoszlása ciklusonként és szolgálati csoportonként.

...ciklusos továbbképzés//nyilvántartásba vett programok alapján		
TÉMAKÖR	FOGLALKOZÁS TÁRGYA	
továbbképzési ponttal ellátott ELMÉLETI foglalkozások, melyek belügyi továbbképzésként nyilvántartásba vett programok		óraszám
<i>Jogszábműismeret és helyi szabályozók</i>	<i>Központilag meghatározott témakörök</i>	1
<i>Tűzoltási ismeret</i>	<i>Központilag meghatározott témakörök</i>	1
<i>Műszaki mentési ismeret</i>	<i>Központilag meghatározott témakörök</i>	1
<i>Felszerelés és eszközismeret</i>	<i>Központilag meghatározott témakörök</i>	1
<i>Égéselmélet és kiegészítő ismeret</i>	<i>Központilag meghatározott témakörök</i>	1
továbbképzési ponttal nem ellátott GYAKORLATI foglalkozások, melyek nem belügyi továbbképzésként nyilvántartásba vett programok		óraszám
<i>Szerelési gyakorlat</i>	<i>Központilag meghatározott témakörök</i>	4
<i>Szerelési gyakorlat</i>	<i>A tűzoltóparancsnok tervezése alapján</i>	2
<i>Sport</i>	<i>A tűzoltóparancsnok tervezése alapján</i>	5
<i>Tűzoltó versenysport</i>	<i>A tűzoltóparancsnok tervezése alapján</i>	1
<i>Alaki foglalkozás</i>	<i>A tűzoltóparancsnok tervezése alapján</i>	1
<i>Felkészítő gyakorlat</i>	<i>A tűzoltóparancsnok tervezése alapján</i>	5

2. táblázat

14. Az elkészítendő éves továbbképzési terv előlapjának mintáját az 1. melléklet 3. függeléke, a továbbképzési ciklusterv mintát az 1. melléklet 4. függeléke tartalmazza.
15. A képzések 45 percesek, melyek között legalább 5 perc szünetet kell biztosítani. A gyakorlatok és a gyakorlati képzések összevonhatóak, azok ideje alatt nem kell szünetet tartani.
16. Az időszakos munkavédelmi oktatások, a terven felüli- és az elrendelt rendkívüli oktatások nem képezik részét a ciklusos továbbképzésnek, azokat a napi feladatellátásra rendelkezésre álló időkeret fennmaradó része vagy a parancsnoki idő terhére kell végrehajtani.
17. A képzésmentes napokon az állomány egyéni felkészülését legalább két órában kell biztosítani.
18. A tűz- és káreseti tevékenységen túl a napi egyéb munkavégzést úgy kell alakítani, hogy a napirend figyelembe vételével a meghatározott továbbképzési feladatok teljesíthetők – elmaradásuk esetén pótolhatóak – legyenek. Az elméleti foglalkozásokról igazoltan távollévők az ismereteket egyéni tanulás keretében sajátítják el.
19. Amennyiben az egység gyakorlaton, vagy egy órát meghaladó káreset felszámolásán, vagy egyéb munkavégzéssel járó igénybevételen vesz részt, a szolgálatparancsnok javaslatára, a tűzoltóparancsnok döntése alapján, az aznapra tervezett, és még meg nem tartott sport és/vagy szerelési gyakorlatok végrehajtottnak tekinthetők, melynek tényét az oktatási napló adott foglalkozásra vonatkozó rovatában fel kell tüntetni.
20. Az egy ciklusra meghatározott elméleti és gyakorlati foglalkozások cikluson belül tetszőleges időpontban – a napirend keretein belül, a szolgálatparancsnok javaslatára, a tűzoltóparancsnok ütemezése szerint – tarthatók meg. Az azonos témakörök foglalkozásai összevontan is tervezhetők.
21. A Fővárosi Katasztrófavédelmi Igazgatóság bűvárszolgálat, a tűzoltóhajó és a reptéri tűzoltóság készenléti szolgálatot ellátó állománya részére – a különleges gyakorlati felkészítés és szinten tartás érdekében – külön éves továbbképzési tervet kell készíteni.
22. A képzést – amennyiben egyéb feladat nem jelentkezik – a napirend szerinti napi feladatellátásra rendelkezésre álló időkeret elején kell megkezdeni.
23. A napi feladatellátásra rendelkezésre álló időkeret alatt végzett, a továbbképzéstől, vagy a szer- és laktanya-karbantartástól eltérő más jellegű tevékenységet a hivatásos tűzoltóparancsnokság (továbbiakban: HTP), a katasztrófavédelmi őrs (továbbiakban: őrs) ügyeletén vezetett, papíralapú, vagy elektronikusan vezetett eseménynaplóban – annak kezdeti és befejezési idejét feltüntetve – kell rögzíteni.
24. Az éves továbbképzési tervben szereplő, az adott ciklusra előírt valamennyi képzést, a ciklus végéig teljesíteni kell. Amennyiben a képzés elmarad és az már az adott ciklus során nem pótolható, abban az esetben azt a következő ciklusban kell pótolni. A szolgálatparancsnok a ciklus megkezdése előtt legkésőbb 5 naptári nappal – a tűzoltóparancsnok ütemezése alapján – megtervezi, dátumokkal kitölti a szolgálati csoport számára kiadott éves továbbképzési terv ciklusterveinek tervezett dátum oszlopát, majd az oktatás megtartása után közvetlenül bejegyzí a végrehajtás dátumát.

25. Az oktatási naplóban előre nem kell tervezni a képzéseket. Az oktatási naplóban az adott foglalkozás megkezdésekor kell rögzíteni minden, a képzéshez kapcsolódó szükséges bejegyzést. A külső helyszínen tartott gyakorlatok dokumentálását közvetlenül a beérkezést követően kell elvégezni. Ha a foglalkozás félbeszakad – különösen káresethez való riasztáskor – akkor azt az oktatási napló megjegyzés rovatában utólag rögzíteni kell. Ha a foglalkozás megszakításáig a foglalkozási idő több mint fele eltelt, a foglalkozás vezetőjének javaslatára a tűzoltóparancsnok dönt arról, hogy azt szükséges-e megismételni.
26. A ciklusos továbbképzés szerinti órákat az állomány legalább középfokú szakmai végzettséggel és öt év szakmai gyakorlattal rendelkező hivatásos állományú tagja tartja az alábbi megkötésekkel:
- a) az elméleti foglalkozást, a helyismereti foglalkozást, a szituációs begyakorló gyakorlatot és a tűzoltási gyakorlatot az állomány szolgálatparancsnoki, rajparancsnoki feladatot ellátó tagja, de legalább szerparancsnok tartja;
 - b) szolgálati csoportonként, félévente legalább egy foglalkozást a tűzoltóparancsnok, vagy helyettese, őrs esetében az őrsparancsnok tart;
 - c) a ciklusos továbbképzés foglalkozásainak megtartásába a szakterületi igények alapján a polgári védelmi és az iparbiztonsági szakterületek, továbbá a hatósági osztály munkatársai, vagy külsős előadók is bevonhatóak.
27. Az állomány elméleti továbbképzését a tűzoltóparancsnok, vagy helyettese, őrs esetében az őrsparancsnok legalább negyedévente, a tűzoltósági felügyelő tűzoltóságokként legalább félévente ellenőrzi. A gyakorlati képzések ellenőrzésére vonatkozó előírások jelen intézkedés 2. számú mellékletében, az egyes gyakorlat fajtáknál kerülnek meghatározásra. Az ellenőrzés tapasztalatait, megállapításait az ellenőrzési naplóban rögzíteni kell.

V. Az éves továbbképzési terv készítése

28. A hivatásos tűzoltóságok készenléti jellegű szolgálatot ellátó tűzoltó állományának éves általános továbbképzési tervének elkészítéséért a BM OKF Országos Tűzoltósági Főfelügyelőség (a továbbiakban: OTF) felelős.
29. A területi és helyi szervek az éves általános továbbképzési terv témaköreit illetően, minden év szeptember 30-ig elektronikus úton javaslattal élhetnek a BM OKF OTF Tűzoltósági Főosztálya (a továbbiakban: Tűzoltósági Főosztály) felé.
30. A Tűzoltósági Főosztály, a területi és helyi szervektől beérkezett javaslatokat figyelembe véve, minden év október 20-ig elkészíti a következő év éves általános továbbképzési tervét.
31. Az OTF felterjeszti és a BM OKF főigazgatója minden év október 31-ig jóváhagyja az éves általános továbbképzési tervet.
32. A Tűzoltósági Főosztály az éves általános továbbképzési tervet minden év november 10-ig megküldi az igazgatóságok felé. Az igazgatóságok 5 munkanapon belül, a katasztrófavédelmi kirendeltség (a továbbiakban: kirendeltség) útján megküldik az alárendeltségükbe tartozó HTP-k részére.

33. Az éves általános továbbképzési terv alapján a tűzoltóparancsnok – a 2. pont szerinti általános és a 3. pont szerinti szakmai szempontok teljesülésének figyelembevételével – a helyi szinten meghatározandó, elméleti és gyakorlati témakörökkel kiegészítetten, minden év december 15-ig elkészíti, majd a tűzoltósági felügyelő egyetértésével a kirendeltség-vezető útján jóváhagyásra felterjeszti az igazgatóság tűzoltósági főfelügyelője felé a HTP éves továbbképzési tervét.
34. Az őrs nem készít éves továbbképzési tervet. Az őrs állománya a HTP éves továbbképzési terve szerint hajtja végre a képzéseket.
35. A Belügyminisztérium Vezetőképzési Továbbképzési és Tudományszervezési Főosztály által működtetett online rendszerre feltöltött OKF ciklusos továbbképzési programok karbantartását, kezelését, a szükséges változtatások elvégzését a Tűzoltósági Főosztály belügyi admin jogosultsággal rendelkező adminisztrátora végzi.

VI. Az éves továbbképzés módszertana

36. A továbbképzés elméleti témaköreinek oktatási anyaga rendszerezett mappákban, minden HTP és őrs számára elérhető központi szerveren kerül elhelyezésre.
37. Az elméleti témakörök anyagainak feltöltését, módosítását, naprakészen tartását a Tűzoltósági Főosztály végzi.
38. A képzésben résztvevő állománynak és a foglalkozás vezetőjének jogosultsága a megtekintésre, tesztek esetében a kitöltésre terjed ki.
39. Az oktatási témakörökhöz kapcsolódó módosításokra, további kiegészítő anyagok feltöltésére a Tűzoltósági Főosztály felé van lehetőség javaslatot tenni.
40. Az oktatási anyag mapparendszere az alábbi dokumentumokat tartalmazza:
 - a) témakörök kötelező digitális alapú oktatási dokumentuma;
 - b) kiegészítő oktatási anyagok, amely dokumentumok, a képzés tárgyához kapcsolódó esettanulmányok, kép- és filmanyagok, valamint a jogszabályi háttér;
 - c) elektronikus tudás- és ismeretfejlesztő, valamint féléves felmérő tesztek.
41. A foglalkozás vezetője az elméleti oktatási óra alatt a kötelező oktatási anyagot – saját tapasztalataival kiegészítetten – multimédiás eszközön való szemléltetéssel ismerteti. Amennyiben az időkeret engedi, a kiegészítő oktatási anyagok egy részét is bevonja az oktatásba, vagy gyakorlatban szemlélteti azt.
42. A képzésben résztvevő állomány részére biztosítani kell az oktatási anyaghoz való hozzáférést HTP esetében minimum kettő, az őrs esetében minimum egy, elsődlegesen erre a célra rendszerezett, az igazgatóság által biztosított számítástechnikai eszköz rendelkezésre állásával, továbbá – az informatikai háttér megteremtése után – az oktatási felület külső eszközről történő elérhetőségének lehetőségével.
43. A képzésben résztvevő állomány számára önképzés keretében lehetőség van az ismeretanyag további tanulmányozására, elsajátítására, valamint az elektronikus tudás- és ismeretfejlesztő tesztek kitöltésére.

44. Az állomány tagja egyéni felhasználónévvel és egyéni jelszóval tud belépni az oktatási felületre.
45. Az elsajátított tudás felmérése, valamint egyéni értékelése az elmúlt félév tudás- és ismeretfejlesztő tesztek alapjául szolgáló kérdésekből összeállított – e-learning típusú, összesen 20 kérdésből álló – felmérő teszt, legalább 61%-os eredményű kitöltésével, továbbá beosztott tűzoltó, gépjárművezető és különlegesszer-kezelő esetében egy, a szolgálatparancsnok által meghatározott és értékelt szerelési-, vagy kezelői gyakorlattal történik, amelyet a félévek befejezése után a továbbképzési szünet idején kell elvégeztetni az állománnyal. A féléves felmérő tesztek az alábbi beosztásokhoz mérten eltérően tartalmaznak kérdéseket:
- a) tűzoltásvezetésre nem jogosultak: beosztott tűzoltó; gépjárművezető, különlegesszer-kezelő;
 - b) tűzoltásvezetésre jogosultak: szerparancsnok, rajparancsnok, szolgálatparancsnok.
46. A féléves felmérő teszt kitöltését a 45. a) pont szerinti beosztásban lévők esetében a szolgálatparancsnok, a 45. b) pont szerinti beosztásban lévők esetében a tűzoltóparancsnok felügyeli. A teszt és a szerelési gyakorlat, külön-külön eredménye, kiváló, jó, megfelelt, vagy nem megfelelt lehet. Az elért eredményt be kell vezetni a szolgálati csoport szerinti aktuális oktatási napló féléves egyéni értékelés megfelelő rovatába. Az elméleti teszt eredménye a kerekítés szabályait alkalmazva:
- a) 0 – 60 % között nem megfelelt;
 - b) 61 – 75 % között megfelelt;
 - c) 76 – 90 % között jó;
 - d) 91 – 100 % között kiváló.
47. Nem megfelelt eredmény esetén az állomány tagjának két alkalommal van lehetősége az elméleti és a gyakorlati felmérés megismétlésére. Amennyiben a harmadik próbálkozás után is nem megfelelt eredmény születik, abban az esetben a területi szerv vezetőjének intézkedése szerint kell eljárni.
48. Amennyiben az állomány tagja önhibáján kívül (betegállomány, vezénylés, egyéb hosszan tartó távollét miatt) nem tudja elvégezni a féléves felmérést a meghatározott időszakban, akkor a tűzoltóparancsnok mérlegelése alapján vagy mentesülhet az adott felmérés alól, vagy számára lehetőséget kell biztosítani annak későbbi – az akadályoztatás megszűnése utáni – végrehajtására.
49. A Fővárosi Katasztrófavédelmi Igazgatóság bűvárszolgálat, a tűzoltóhajó és a reptéri tűzoltóság készenléti szolgálatot ellátó állománya – a 45. ponttól eltérően – a szervezeti egység parancsnoka által készített és a tűzoltósági főfelügyelő által jóváhagyott, külön papíralapú féléves felmérést hajt végre.
50. A féléves egyéni értékelések eredményét figyelembe kell venni a teljesítményértékeléskor.

N A P I R E N D
a készenléti jellegű szolgálatot ellátó állomány számára

hétfő-szombat

06⁰⁰ – ébresztő
06⁰⁰-06³⁰ – felkészülés a váltásra
06³⁰-07⁰⁰ – szolgálatváltás
07⁰⁰-07³⁰ – reggeli
07³⁰-08⁰⁰ – parancsnoki idő
08⁰⁰-12⁰⁰ – napi feladatellátásra rendelkezésre álló időkeret
12⁰⁰-12³⁰ – ebéd
12³⁰-13³⁰ – készenléti szabadidő
13³⁰-14⁰⁰ – parancsnoki idő
14⁰⁰-16⁰⁰ – napi feladatellátásra rendelkezésre álló időkeret
16⁰⁰-18⁰⁰ – parancsnoki idő
18⁰⁰-22⁰⁰ – kötetlen foglalkozási idő
22⁰⁰ – takarodó

vasárnap és ünnepnap

06⁰⁰ – ébresztő
06⁰⁰-06³⁰ – felkészülés a váltásra
06³⁰-07⁰⁰ – szolgálatváltás
07⁰⁰-07³⁰ – reggeli
07³⁰-12⁰⁰ – parancsnoki idő
12⁰⁰-22⁰⁰ – kötetlen foglalkozási idő
22⁰⁰ - takarodó

Felkészülés váltásra: Egyéni tisztálkodás, körlet- és szertárrendezés.

Váltás: Kezdetének ideje és helye a sajátosságok figyelembevételével.
A reggeli rádiópróbát - függetlenül annak időpántjától -, az adott szerre beosztott gépjárművezető köteles végrehajtani.

Napi feladatellátásra rendelkezésre álló időkeret: Az éves továbbképzési terv adott ciklusában tervezett elméleti és gyakorlati képzések megtartása, korábban elmaradt képzések pótlása. Szer és felszerelés karbantartás, szertár-, szerrendezés, javítás, csere, ügyintézés, körletrendezés, a tűzoltóparancsnok által készített karbantartási terv szerint. Amennyiben szükséges a karbantartási feladatok parancsnoki időben is tervezhetőek.

Készenléti szabadidő: A készenlét fenntartása melletti pihenőidő.

Parancsnoki idő: Különösen képzések, karbantartások pótlására, az előírt óraszámokon felüli sportolásra, gyakorlatok előkészítésére, végrehajtására, egyéni tanulásra – a szolgálatparancsnok meghatározása alapján felhasználható idő.

Kötetlen foglalkozási idő: Egyéni, valamint csoportos foglalkozások.

Takarodó: A készenlét fenntartása melletti pihenőidő.

Oktatási napló

**a készenléti jellegű szolgálatot ellátó tűzoltó állomány
számára**

20.... évre

Útmutató

az Oktatási napló vezetéséhez

Az „Oktatási napló” rendszeres, folyamatos és pontos vezetéséért az egyes oktatási csoportok vezetői felelősek.

A „Foglalkozás ideje” c. rovatban kell feltüntetni az évet, hónapot, napot.

A „Foglalkozás tárgya” c. rovatba a foglalkozás tárgyát kell röviden bejegyezni.

A „Végrehajtott órák száma” c. rovatba a megtartott órák számát kell bevezetni. A „Foglalkozást vezető aláírása és megjegyzése” c. rovatba a foglalkozást vezető aláírását és a foglalkozással kapcsolatos megjegyzéseit kell rögzíteni.

A foglalkozáson való részvételt az „Rv” rovatba kell bejelölni az alábbiak szerint:

+	=	foglalkozáson részt vett,
O	=	foglalkozásról igazolatlanul távol,
Sz	=	belső-, vagy külső szolgálatban (ügyeletes, kapus, egyéb)
Szb	=	szabadságon, kompenzációs napon,
B	=	beteg,
V	=	vezényelve, átrendelve,
Pk	=	parancsnoki engedéllyel távol,
SzCs	=	szolgálatcsere,
K	=	káresetnél.

A foglalkozásvezetők által adott osztályzatokat az „O” (osztály) rovatba kell bejegyezni,:

Az „Féléves egyéni értékelés” lapon az „Értékelés” rovatokban az alábbi rövidítések szerepelnek:

K	=	kiváló,
J	=	jó,
M	=	megfelelt,
NM	=	nem megfelelt.

Az „Oktatási napló”-t kék tintával kell vezetni és valamennyi foglalkozásra – kivéve a külső helyszínen tartott gyakorlatok esetét – el kell vinni. A külső helyszínen tartott gyakorlatok dokumentálását közvetlenül a beérkezést követően kell elvégezni.

Megjegyzés:

A foglalkozások levezetését igazoló aláírást a foglalkozásvezető minden esetben saját kezűleg köteles eszközölni a megfelelő rovatban. Szolgálatcsere esetén a szolgálatcsere miatt távollévő személynél az „SzCs” jelölést kell alkalmazni. A csereként szolgálatot teljesítő(ke)t úgy kell dokumentálni, hogy az adott napon az állandó szolgálati létszám utáni sor(ok)ban szükséges rögzíteni a részvételt vagy a távollétet, majd ezen sorok alatt a sorszám megjelölésével kell dokumentálni a neve(ke)t és rendfokozato(ka)t.

Ssz.	Név	Rendfokozat	Beosztás
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			
23.			
24.			
25.			
26.			
27.			
28.			
29.			
30.			
31.			
32.			
33.			
34.			
35.			
36.			
37.			
38.			
39.			
40.			
41.			
42.			
43.			
44.			
45.			
46.			
47.			
48.			
49.			
50.			

[illegible]

[illegible]

Féléves egyéni értékelés

[illegible]

FEJLÉC

Szám:

J Ó V Á H A G Y O M :

....., 20.... hó....nap

.....

**megyei/fővárosi tűzoltósági
főfelügyelő**

F E L T E R J E S Z T E M :

....., 20.... hó....nap

.....

kirendeltségvezető

..... **HIVATÁSOS TŰZOLTÓPARANCSNOKSÁG**
ÉVES TOVÁBBKÉPZÉSI TERVE
20.....

E G Y E T É R T E K :

....., 20.... hó....nap

.....

tűzoltósági felügyelő

K É S Z Í T E T T E :

....., 20.... hó....nap

.....

tűzoltóparancsnok

továbbképzési ciklusterv MINTA

...ciklus	év. hó. nap. – év. hó. nap.			
TÉMAKÖR	FOGLALKOZÁS TÁRGYA	IDŐPONT ÉS ÓRASZÁM		
továbbképzési ponttal ellátott elméleti foglalkozások, melyek belügyi továbbképzésként nyilvántartásba vett programok		tervezett dátum	végrehajtás dátuma	óraszám
ELMÉLETI FOGLALKOZÁS				
<i>Jogszályismeret és helyi szabályzók</i>	<i>Központilag meghatározott témakörök</i>			1
<i>Tűzoltási ismeret</i>	<i>Központilag meghatározott témakörök</i>			1
<i>Műszaki mentési ismeret</i>	<i>Központilag meghatározott témakörök</i>			1
<i>Felszerelés és eszközismeret</i>	<i>Központilag meghatározott témakörök</i>			1
<i>Égéselmélet és kiegészítő ismeret</i>	<i>Központilag meghatározott témakörök</i>			1
továbbképzési ponttal nem ellátott gyakorlati foglalkozások, melyek nem belügyi továbbképzésként nyilvántartásba vett programok		tervezett dátum	végrehajtás dátuma	óraszám
SZERELÉSI GYAKORLAT				
<i>Szerelési gyakorlat</i>	<i>Központilag meghatározott témakörök</i>			1
<i>Szerelési gyakorlat</i>	<i>Központilag meghatározott témakörök</i>			1
<i>Szerelési gyakorlat</i>	<i>Központilag meghatározott témakörök</i>			1
<i>Szerelési gyakorlat</i>	<i>Központilag meghatározott témakörök</i>			1
<i>Szerelési gyakorlat</i>	<i>A tűzoltóparancsnok tervezése alapján</i>			1
<i>Szerelési gyakorlat</i>	<i>A tűzoltóparancsnok tervezése alapján</i>			1
SPORT, TŰZOLTÓ VERSENYSPORT, ALAKI FOGLAKOZÁS				
<i>Sport</i>	<i>A tűzoltóparancsnok tervezése alapján</i>			1
<i>Sport</i>	<i>A tűzoltóparancsnok tervezése alapján</i>			1
<i>Sport</i>	<i>A tűzoltóparancsnok tervezése alapján</i>			1
<i>Sport</i>	<i>A tűzoltóparancsnok tervezése alapján</i>			1
<i>Sport</i>	<i>A tűzoltóparancsnok tervezése alapján</i>			1
<i>Tűzoltó versenysport</i>	<i>A tűzoltóparancsnok tervezése alapján</i>			1
<i>Alaki foglalkozás</i>	<i>A tűzoltóparancsnok tervezése alapján</i>			1
FELKÉSZÍTŐ GYAKORLAT				
(vezetési-, tűzoltótechnika kezelői-, helyismereti foglalkozás-, szituációs begyakorló-, tűzoltási-, és egyéb gyakorlat)				
<i>Felkészítő gyakorlat</i>	<i>A tűzoltóparancsnok tervezése alapján</i>			1
<i>Felkészítő gyakorlat</i>	<i>A tűzoltóparancsnok tervezése alapján</i>			1
<i>Felkészítő gyakorlat</i>	<i>A tűzoltóparancsnok tervezése alapján</i>			1
<i>Felkészítő gyakorlat</i>	<i>A tűzoltóparancsnok tervezése alapján</i>			1
<i>Felkészítő gyakorlat</i>	<i>A tűzoltóparancsnok tervezése alapján</i>			1

MINŐSÍTŐ ÍV

(ellenőrző gyakorlat értékeléséhez)

A gyakorlat helyszíne				
A gyakorlat feltevése				
Ellenőrzött tűzoltóság/ szolgálati csoport	Ellenőrzés kezdete (év/hó/nap/óra/perc)	Ellenőrzés befejezése (év/hó/nap/óra/perc)	Ellenőrzött neve és aláírása	Ellenőrző neve és aláírása

Ellenőrzési szempontok

A beavatkozásra vonatkozóan		1	2	3	4	5	Megjegyzés
1.	Vonulás és annak során elvégzendő feladatok						
2.	Kapcsolatfelvétel a szükséges személyekkel (helyi szakember, dolgozók, portás, stb.)						
3.	Beavatkozást segítő tervek rendelkezésre állása, használata						
4.	Felderítés						
5.	Riasztási fokozat meghatározása						
6.	Szerek felállítási helye						
7.	Irányítási mód megválasztása, irányítás szervezése, utasítások kiadása/feladatok meghatározása. Tűzoltásvezető határozottsága.						
8.	Közművek kiiktatása, kapcsolatfelvétel a közműszolgáltatókkal						
9.	Társszervek bevonása						
10.	Fecskendő szivattyújának üzemeltetése, osztóig vízáadás						
11.	Választott taktika megfelelősége						
12.	Beépített tűzvédelmi rendszerek virtuális bevonása						
13.	Életmentés						
14.	Oltóanyag biztosítás						
15.	Táplálás biztosítása						
16.	Osztó(k) elhelyezése						
17.	Sugarak elhelyezése						
18.	Rádióforgalmazás a műveletirányítás, vagy a HTP ügyelet felé						
19.	Rádióforgalmazás a kárhelyszínen						
20.	Veszélyes anyaggal kapcsolatos feladatok elvégzése						
21.	Védőfelszerelések használata						
22.	Terület lezárása						
23.	Szakkfelszerelések, kisgépek használata						
24.	Tartalékképzés						
25.	Biztonsági tiszti feladatok végrehajtása						
26.	Lakosságvédelmi intézkedés						
27.	Baleset- és munkavédelmi előírások betartása						
28.	Végrehajtó állomány aktivitása, feladat végrehajtása						
29.	Taktikai szabályok betartása (pl. zárttérben párban közlekedés)						
30.	Tűzoltás/műszaki mentés vezetésének átadása-átvétele						
Elért pontszám:							Megfelelt/nem megfelelt
Elérhető pontszám:		A gyakorlat minősítése					
% -os értékelés:							
A gyakorlattal kapcsolatos egyéb észrevételek: <i>(egyéb a listában nem szereplő szempontok, KMSZ, KML, KSE, valamint ÖTP, LTP, ÖTE tevékenységének értékelése)</i>							

A szituációtól függően az ellenőrzési szempontok közül egy, vagy több értékelés elhagyható.

„MINTA”

Szám:

Felterjesztem:

Jóváhagyom:

.....
/parancsnok/

.....
/előljáró/

Gyakorlatterv

/felkészítő - szituációs begyakorló, tűzoltási, - gyakorlathoz/

A gyakorlat célja: *(a gyakorlat helyszínére, az adott létesítményre vonatkoztatott megfogalmazás)*

A gyakorlat fajtája:

A gyakorlat ideje és helye (szolg. csop.):

Szükséges erők és eszközök:

	<u>Szer, felszerelés hívóneve/száma</u>	<u>Típusa</u>	<u>Létszám</u>
1.			
2.			
3.			
4.			

Szemléltetés:

Feltevések:

Munkavédelmi előírások: *(az adott gyakorlati helyszínen jelentkező, a gyakorlat végrehajtása során ténylegesen fennálló veszélyek elkerülésére vonatkozóan)*

Épített és természetes környezet védelmében betartandó intézkedések: *(amennyiben szükséges)*

....., év hó nap

Melléklet: db taktikai rajz

Készítette:

.....

A gyakorlatvezető tapasztalatai és a tett intézkedések:

....., év hónap

.....
gyakorlatvezető

A gyakorlatot ellenőrző személy tapasztalatai és a tett intézkedések:

....., év hónap

.....
ellenőrző személy

„MINTA”

Szám:

Felterjesztem:

Jóváhagyom:

.....
/parancsnok/

.....
/előljáró/

Gyakorlatterv

/ellenőrző – parancsnoki ellenőrző, megyei ellenőrző, országos ellenőrző - gyakorlathoz/

A gyakorlat célja: *(a gyakorlat helyszínére, az adott létesítményre vonatkoztatott megfogalmazás)*

A gyakorlat fajtája:

A gyakorlat ideje és helye (szolg. csop.):

Szükséges erők és eszközök:

	<u>Szer, felszerelés hívóneve/száma</u>	<u>Típusa</u>	<u>Létszám</u>
1.			
2.			
3.			
4.			

Szemléltetés:

Feltevések:

....., év hó nap

Melléklet: db taktikai rajz

Készítette:

.....

Az ellenőrző eljáró tapasztalatai és a tett intézkedések:

....., év hónap

.....
ellenőrző eljáró

A gyakorlatot felüellenőrző személy tapasztalatai és a tett intézkedések:

....., év hónap

.....
felüellenőrző személy

A taktikai rajz tartalmi követelményei

1. A taktikai rajzot az egységes gyakorlattervező programmal, az abban található rajzjelekkel kell elkészíteni;
2. a taktikai rajzot A/4-es, vagy A/3-as méretben, fehér lapra, színesben ki kell nyomtatni és azt a gyakorlatterv szintén kinyomtatott szöveges részéhez - mellékletként - csatolni kell;
3. a taktikai rajzot a tűzeset vagy műszaki mentés helyszínére jellemző részletességgel, lépték feltüntetésével kell elkészíteni. Méretaránybeli eltérés a rajz értelmezhetősége, átláthatósága érdekében alkalmazható;
4. több szintet érintő tűzeset vagy műszaki mentés esetén, ha az egyes szintek építészeti lényegesen eltérnek egymástól, továbbá, ha az a beavatkozás szempontjából lényeges információt tartalmaz, szintenként kell taktikai helyszínrajzot készíteni;
5. a gyakorlattervező programban nem megtalálható gépészeti, építészeti, elektromos és egyéb szabványokban, jogszabályokban meghatározott jeleket – a rajz értelmezhetőségéhez szükséges részletességgel – az abban foglaltak szerint kell jelölni;
6. amennyiben az 5. pontban szereplő dokumentumokban nem található a szükséges jel, akkor kiegészítő jel alkalmazása, „Jelmagyarázat”-ban történő rögzítése mellett alkalmazható;
7. a taktikai rajz készítése során az a programban található egyezményes jelek többsége fekete színű, kivételt képez az irányítási szervek, vezetési pontok, tűzoltó gépjárművek, a tűz és terjedésének jelölése, ami piros, továbbá kék színűek a természetes és mesterséges vízforrások. A rajzjelek színét megváltoztatni nem szabad. Ez alól kivételt képez az elsőnek beavatkozó (hivatásos, önkormányzati, létesítményi vagy ÖTE) sugár, melynek elemeit (a szertől a sugárcsőig) pirosra kell átszínezni;
8. a jelekben, vagy jelek mellett alkalmazott számok, betűk mindig fekete színűek;
9. a jelekben, vagy jelek melletti feliratokat lehetőleg le kell rövidíteni, szükség szerint a jelmagyarázatban bővebb információt kell adni.
10. rajzokon a tömlővezeték természetes vonalvezetéssel kell megrajzolni;
11. magasba (emeletre, padlásra, tetőre) vagy mélybe (pincébe) szerelt osztó esetén, a szükséges jelöléseket (szint szám) az alapvezetéken képzett hurokban elhelyezett szövegdobozban kell feltüntetni.

A tervezett szakterületi gyakorlatok minimális mennyisége MINTA

KI TŰZOLTÓSÁGOK	SZOLG. CSOP.	I. félév		II. félév		
		I. negyedév	II. negyedév	III. negyedév	IV. negyedév	Összesen
KI		mellgy 3 db				mellgy 3db
HTP	A	ellgy 1 db		ellgy 1 db		ellgy 2db
	B	ellgy 1 db		ellgy 1 db		ellgy 2db
	C	ellgy 1 db		ellgy 1 db		ellgy 2db
	A	hf 3 db szbgy 1 db	hf 3 db szbgy 1 db	hf 3 db szbgy 1 db	hf 3 db szbgy 1 db	hf 12db szbgy 4db
	B	hf 3 db szbgy 1 db	hf 3 db szbgy 1 db	hf 3 db szbgy 1 db	hf 3 db szbgy 1 db	hf 12db szbgy 4db
	C	hf 3 db szbgy 1 db	hf 3 db szbgy 1 db	hf 3 db szbgy 1 db	hf 3 db szbgy 1 db	hf 12db szbgy 4db
teljes rajos órs	A	hf 3 db szbgy 1 db	hf 3 db szbgy 1 db	hf 3 db szbgy 1 db	hf 3 db szbgy 1 db	hf 12db szbgy 4db
	B	hf 3 db szbgy 1 db	hf 3 db szbgy 1 db	hf 3 db szbgy 1 db	hf 3 db szbgy 1 db	hf 12db szbgy 4db
	C	hf 3 db szbgy 1 db	hf 3 db szbgy 1 db	hf 3 db szbgy 1 db	hf 3 db szbgy 1 db	hf 12db szbgy 4db
félrajos órs	A	hf 3 db	hf 3 db	hf 3 db	hf 3 db	hf 12db
	B	hf 3 db	hf 3 db	hf 3 db	hf 3 db	hf 12db
	C	hf 3 db	hf 3 db	hf 3 db	hf 3 db	hf 12db
ÖTP		hf 1 db	hf 1 db	hf 1 db	hf 1 db	hf 4db
		szbgy 1 db		szbgy 1 db		szbgy 2 db
		ellgy 1 db		ellgy 1 db		ellgy 2 db

A táblázatban nem említett gyakorlatok gyakoriságát az intézkedés vonatkozó részei tartalmazzák. Az órs és az ÖTP gyakorlatai a HTP gyakorlataiba bevonva (összevontan) is tervezhetőek, végrehajthatóak.

¹ Módosította a 48/2020. számú BM OKF főigazgatói intézkedés. Hatályos 2020. október 22. napjától.

FEJLÉC

Szám:

J Ó V Á H A G Y O M :

....., 20.... hó....nap

.....

megyei/fővárosi tűzoltósági főfelügyelő

F E L T E R J E S Z T E M :

....., 20.... hó....nap

.....

kirendeltségvezető

..... HIVATÁSOS TŰZOLTÓPARANCSNOKSÁG

VALAMINT

**AZ ÖNKORMÁNYZATI- ÉS A LÉTESÍTMÉNYI TŰZOLTÓPARANCSNOKSÁG ÁLTAL
A MŰKÖDÉSI TERÜLETÉRE TERVEZETT**

ÉVES ÖSSZESÍTETT GYAKORLATTERVE

20....

E G Y E T É R T E K :

....., 20.... hó....nap

.....

tűzoltósági felügyelő

K É S Z Í T E T T E :

....., 20.... hó....nap

.....

tűzoltóparancsnok

Éves gyakorlatterv MINTA

<i>Szerv típusa</i>	<i>Megye</i>	<i>Szervezet</i>	<i>Helyszín</i>	<i>Gyakorlat típusa</i>	<i>Hónap</i>	<i>Nap</i>	<i>Óra/perc</i>	<i>Gyakorlat vezetője</i>	<i>Módosítás</i>

hf= helyismereti foglalkozás

szbggy= szituációs begyakorló gyakorlat

ellgy= parancsnoki ellenőrző gyakorlat

tűgy= tűzoltási gyakorlat

szpk= szolgálatparancsnok

pk= tűzoltóparancsnok

tf= tűzoltósági felügyelő

FEJLÉC

Szám:

J Ó V Á H A G Y O M :

....., 20.... hó....nap

.....

igazgató

F E L T E R J E S Z T E M :

....., 20.... hó....nap

.....

igazgató-helyettes

..... **KATASZTRÓFAVÉDELMI IGAZGATÓSÁG**
VALAMINT AZ ALÁRENDELTSÉGÉBE TARTOZÓ
KATASZTRÓFAVÉDELMI KIRENDELTSÉGEK,
HIVATÁSOS TŰZOLTÓPARANCSNOKSÁGOK,
TOVÁBBÁ AZ ÖNKORMÁNYZATI- ÉS A LÉTESÍTMÉNYI TŰZOLTÓPARANCSNOKSÁGOK ÁLTAL
AZ ILLETÉKESSÉGI TERÜLETÉRE TERVEZETT
ÉVES ÖSSZESÍTETT GYAKORLATTERVE
20....

K É S Z Í T E T T E :

....., 20.... hó....nap

.....

megyei/fővárosi tűzoltósági főfelügyelő

Éves gyakorlatterv MINTA

<i>Szerv típusa</i>	<i>Megye</i>	<i>Szervezet</i>	<i>Helyszín</i>	<i>Gyakorlat típusa</i>	<i>Hónap</i>	<i>Nap</i>	<i>Óra/perc</i>	<i>Gyakorlat vezetője</i>	<i>Módosítás</i>

hf= helyismereti foglalkozás
szbgy= szituációs begyakorló gyakorlat
ellgy= ellenőrző gyakorlat
mellgy= megyei ellenőrző gyakorlat
tűgy= tűzoltási gyakorlat

szpk= szolgálatparancsnok
pk= tűzoltóparancsnok
tf= tűzoltósági felügyelő
tff= tűzoltósági főfelügyelő
ig= katasztrófavédelmi igazgató

A TŰZOLTÓSÁGI SZAKTERÜLET ÁLTAL TARTANDÓ GYAKORLATOK RENDSZERÉNEK SZABÁLYAI

I. A tűzoltósági szakterület által tartandó gyakorlatok rendszere

1. A HTP-k és az őrs-ök a mentő-tűzvédelmi feladataik biztonságos és hatékony végrehajtása, valamint az állomány szerelési készségének szinten tartása és fejlesztése érdekében gyakorlatokat szerveznek, amelyeket önállóan, vagy összevontan hajtanak végre.
2. A gyakorlatok során a vezetői és a végrehajtó állománynak az elméletben elsajátított ismeretanyagot kell gyakorolnia. A gyakorlatokat úgy kell tervezni és végrehajtani, hogy azok során az állomány megfelelő ismeretet, jártasságot, valamint készséget szerezzen. A gyakorlatok tervezésénél, végrehajtásánál a tűzesetek és műszaki mentések, továbbá a korábbi gyakorlatok tapasztalatait is hasznosítani kell.
3. A gyakorlatok lebonyolításáért, az állomány részvételéért, a munka- és környezetvédelmi előírások betartásáért felkészítő gyakorlat esetén a gyakorlat vezetője, ellenőrző gyakorlat esetén az ellenőrző elöljáró a felelős.
4. A veszélyes anyagok jelenlétében történő beavatkozásokra való felkészülés céljából szervezett gyakorlatokat lehetőség szerint a területileg illetékes katasztrófavédelmi mobil labor (a továbbiakban: KML) bevonásával kell megszervezni.
5. A gyakorlatok fajtái:
 Felkészítő gyakorlatok:
 - a) vezetési gyakorlat;
 - b) szerelési gyakorlat;
 - c) tűzoltótechnika kezelői gyakorlat;
 - d) helyismereti foglalkozás;
 - e) szituációs begyakorló gyakorlat;
 - f) tűzoltási gyakorlat;
 - g) egyéb gyakorlat.
 Ellenőrző gyakorlatok:
 - h) parancsnoki ellenőrző gyakorlat;
 - i) megyei ellenőrző gyakorlat.
6. A felkészítő gyakorlatok célja:
 - a) az elméleti képzésen elsajátított ismeretek begyakoroltatása, gyakorlati kiegészítése;
 - b) a szerelési készség fejlesztése;
 - c) a kisgépek, speciális műszerek és védőfelszerelések, valamint a különböző járműtechnikák működtetésének, kezelésének gyakorlása;

- d) a gyakorlatok értékelését követően – nem ugyanezen gyakorlat részeként – az egyes feladatok különböző megoldási módszereinek kipróbálása, gyakoroltatása, a legjobb módszer kiválasztása érdekében;
- e) a működési területen Tűzoltási Műszaki Mentési Tervvel (a továbbiakban: TMMT) rendelkező létesítmények dokumentációiban foglaltak megismerése;
- f) a határozott, magabiztos, magas fokon szervezett beavatkozásra való felkészítés, a felmerült hibák és pozitívumok feldolgozása, a tapasztalatok levonása révén;
- g) a káresetek során előforduló rendkívüli körülmények közötti (füst és egyéb égéstermék, mérgező gőzök-gázok, hősugárzás stb.) feladatellátás szimulálása;
- h) a vezető és irányító parancsnoki állomány gyakorlatszerzése a társszervekkel való együttműködés, közös beavatkozás begyakorlása a magasabb szintű irányítás különböző formáiban.

7. A felkészítő gyakorlatokat gyakorlatvezető vezeti.
8. A felkészítő gyakorlat során, amennyiben a gyakorlatvezető azt tapasztalja, hogy a végrehajtók nem a kapott utasításnak megfelelően avatkoznak be, vagy a gyakorlat végrehajtása során szakmai hibát követnek el, akkor a gyakorlati szituáció függvényében dönthet a gyakorlat megszakításáról és a hiba javítása utáni folytatásról, vagy tovább engedheti azt, majd a gyakorlat értékelésénél erre felhívja a végrehajtók figyelmét. Továbbá dönthet a gyakorlat – akár azonnali – megismétléséről is.
9. A felkészítő gyakorlat végrehajtását a befejezése után a gyakorlat vezetője a helyszínen, a beosztásoknak megfelelően szóban, továbbá a gyakorlattervvel rendelkező felkészítő gyakorlatokat összefoglalóan, a gyakorlattervben írásban is értékeli.
10. Amennyiben a felkészítő gyakorlatot előljáró, vagy felettes szerv ellenőrzi, az ellenőrző személy a gyakorlatvezető értékelését kiegészítheti saját tapasztalataival, valamint felhívhatja a figyelmet további szempontok jelentőségére.
11. A felkészítő gyakorlatokat nem kell minősíteni.
12. Az ellenőrző gyakorlatok célja:
 - a) a felkészítő gyakorlatok során elsajátított ismeretek megfelelő szintű alkalmazásáról való meggyőződés;
 - b) visszajelzés a gyakorlatot végrehajtó állomány számára a felkészültségük szintjéről.
13. Az ellenőrző gyakorlatokat az 59. pontban meghatározott ellenőrző személy (a továbbiakban: ellenőrző előljáró) vezeti, azaz az ellenőrző gyakorlatokon nincs gyakorlatvezető, csak ellenőrző előljáró.
14. Az ellenőrző gyakorlatot annak befejezése után, az ellenőrző előljáró, a helyszínen szóban, majd írásban is értékeli. Az ellenőrző gyakorlat írásos értékelésének, megállapításait a 2. melléklet 1. függeléke szerinti minősítő íven, valamint a gyakorlatterven is dokumentálni kell. Az értékelés kiterjed:
 - a) a riasztási fokozat(ok) visszajelzéseire, módosításaira;
 - b) a vonulásra;
 - c) a felderítésre;
 - d) a tűzoltásra, műszaki mentésre, szükség szerint annak részfeladataira;

- e) az irányítás szervezésére;
 - f) az oltóanyag biztosítására;
 - g) a külső és a belső hírforgalomra;
 - h) beavatkozáshoz kapcsolódó egyéb feladatok végrehajtására;
 - i) a beosztottak magatartására, aktivitására, szerelési tevékenységére;
 - j) a baleset- és munkavédelmi előírások betartására;
 - k) a gyakorlatterv tartalmi és formai követelményeire (kizárólag felüellenőrzés, vagy felettes szerv ellenőri értékelésében).
15. Amennyiben az ellenőrző gyakorlatot az ellenőrző eljárónál magasabb beosztású személy, vagy felettes szerv felüellenőrzi, abban az esetben az ellenőrző eljáró értékelését kiegészítheti saját tapasztalataival, valamint felhívhatja a figyelmet további szempontok jelentőségére.
16. Az ellenőrző gyakorlatot az értékelés alapján az ellenőrző eljárónak minősítenie kell. Az ellenőrző gyakorlat minősítése lehet:
- a) megfelelt;
 - b) nem megfelelt.
17. Az ellenőrző gyakorlatot nem megfeleltre kell minősíteni, amennyiben a minősítő ív szerint:
- a) a gyakorlat értékelése összességében nem éri el a 60%-ot;
 - b) bármely ellenőrzési szempontja „1” minősítést kap;
 - c) háromnál több ellenőrzési szempontja „2” minősítést kap.
18. A nem megfeleltre minősített ellenőrző gyakorlatot egy hónapon belül meg kell ismételni, lehetőleg azonos helyszínen és hasonló feltételezés mellett.
19. Felkészítő gyakorlat esetén a gyakorlatvezető, ellenőrző gyakorlat esetén az ellenőrző eljáró köteles leállítani a gyakorlatot, ha:
- a) a végrehajtók a gyakorlat alkalmával olyan hibát követnek el, amely közvetve, vagy közvetlenül, valós balesetveszélyes helyzetet idéz elő;
 - b) a gyakorlat végrehajtása közben baleset történt;
 - c) a résztvevő erők közül bármelyiket káreseményhez riasztják.
20. A 19. pont c) alpont alapján leállított gyakorlatot az elriasztott szerek számának függvényében folytatni lehet, melyről felkészítő gyakorlat esetén a gyakorlatvezető, ellenőrző gyakorlat esetén az ellenőrző eljáró dönt.
21. A leállított és a be nem fejezett szituációs begyakorló- és ellenőrző gyakorlatot, valamint a nem megfeleltre minősített ellenőrző gyakorlatot egy hónapon belül meg kell ismételni. A 17. pontban és 19. pont a) – b) alpontokban foglaltak miatt megismételt gyakorlatot:
- a) amennyiben a HTP szervezte, az igazgatóság igazgatója által kijelölt személynek;
 - b) amennyiben az igazgatóság szervezte, az OTF kijelölt személynek kell ellenőrizni.
22. A 17. pontban és 19. pont a) – b) alpontokban foglaltak miatt megismétlésre kerülő gyakorlatról az ellenőrzésre kötelezett szervezeti egység felé a gyakorlat szervezőjének,

- a legrövidebb időn belül jelentést kell felterjeszteni. A jelentés tartalmazza a megismétlés okát, valamint a gyakorlat tervezett helyszínét és időpontját.
23. Azon gyakorlatok esetében, amelyeken tűzgyújtás is történik, a gyakorlattervet az illetékes környezetvédelmi hatósággal egyeztetni, valamint engedélyeztetni szükséges a hatályos környezetvédelmi jogszabályok alapján.
 24. A gyakorlatok éves összesített gyakorlatterv szerint történő végrehajtását a kirendeltség tűzoltósági felügyelője, valamint az igazgatóság tűzoltósági főfelügyelője folyamatosan figyelemmel kíséri.
 25. A gyakorlatok a létesítmény termelését, munkáját csak a szükséges mértékig és ideig akadályozhatják.
 26. A gyakorlat rádióforgalma a tűzoltás és műszaki mentés rádióforgalmát nem zavarhatja, nem befolyásolhatja. A gyakorlatvezető a rádióforgalmazást megkövetelő felkészítő gyakorlat megkezdése előtt egyezteti a műveletirányítással, hogy melyik csatornán és melyik ügyeleti szolgálattal (műveletirányítás, vagy HTP ügyelet) történjen a rádióforgalmazás. Ellenőrző gyakorlat rádióforgalma elsődlegesen a műveletirányítással történik, a gyakorlatra riasztó PAJZS adatlapot is ők generálják, melyen megjelenik a rádióforgalmazás csatornája is. A rádióforgalmi csatorna meghatározását az ügyeletnek a TÚO csatornán is közölnie kell. Amennyiben a műveletirányító ügyelet leterheltsége indokolja, az ellenőrző előjáró dönthet úgy, hogy a gyakorlat rádióforgalmazása a működési terület szerinti HTP ügyeletével történjen.
 27. A külső helyszínen tartott gyakorlatok befejezése után, valamint a tűzoltási gyakorlat megkezdése előtt, a vízforrások üzemképességéről és az egyéb oltóanyagok elérhetőségéről meg kell győződni.
 28. Az irányításban feladatot teljesítő vezetők munkáját a gyakorlatot értékelő, a beosztotti állománytól elkülönülten, személyenként értékeli.
 29. Az elmaradt helyismereti foglalkozásokat, szituációs begyakorló- és ellenőrző gyakorlatokat az adott évben – ha ez nem lehetséges, a tárgyévét követő negyedévben – pótolni kell.
 30. A gyakorlattal kapcsolatos dokumentumokat a gyakorlatot szervező szerv összesíti, majd az Iratkezelési Szabályzatban rögzítettek szerint tárolja.
 31. Az 5. pont e); f); alpontokban szereplő gyakorlatokhoz a 2. melléklet 2. függeléke szerinti előlappal-, az 5. pont h); i) alpontokban szereplő gyakorlatokhoz a 2. melléklet 3. függeléke szerinti előlappal gyakorlattervet kell készíteni. A gyakorlatterv mellékletét képezi a taktikai rajz, amelyet az egységes gyakorlattervező programmal, az abban található rajzjelekkel kell elkészíteni.
 32. A taktikai rajz tartalmi követelményeit a 2. melléklet 4. függeléke tartalmazza.
 33. A szituációs begyakorló gyakorlat részletes tervét a tűzoltóparancsnok, a parancsnoki ellenőrző gyakorlat részletes tervét a kirendeltség tűzoltósági felügyelője, míg a megyei ellenőrző gyakorlat részletes tervét az igazgató – akadályoztatásuk esetében az őket

beosztásukban helyettesítő személy – hagyja jóvá, papír alapon, eredetben, vagy elektronikus aláírással.

34. A tervezett gyakorlatok minimális mennyiségét a 2. melléklet 5. függelék tartalmazza.
35. A Magyar Honvédség és a rendvédelmi szervek objektumaiban a gyakorlatokat a vonatkozó utasítás, vagy ennek hiányában az illetékes szervek eseti megállapodása alapján kell szervezni.
36. A gyakorlatok sikeres végrehajtása érdekében a gyakorlatokról éves összesített gyakorlattervet kell készíteni:
 - a) HTP esetében a 2. melléklet 6. függeléke szerinti;
 - b) igazgatóság esetében a 2. melléklet 7. függeléke szerinti tartalommal.
37. A HTP éves összesített gyakorlattervében szerepelnie kell az alárendeltségébe tartozó őrs(ök) önállóan végrehajtandó gyakorlatainak is. Az őrs nem készít éves összesített gyakorlattervet. A HTP éves összesített gyakorlattervének elkészítéséért a tűzoltóparancsnok a felelős.¹
38. A HTP az 5. pont d); e); f); h) alpontokban szereplő gyakorlatokról készült éves összesített gyakorlattervét – az önkormányzati tűzoltóparancsnokság (a továbbiakban: ÖTP), valamint amennyiben érintett, a létesítményi tűzoltóparancsnokság (a továbbiakban: LTP) által, a HTP működési területére tervezett, ugyanezen fajtájú gyakorlataival kiegészítetten – minden év december 1-ig, a katasztrófavédelmi kirendeltség útján írásban felterjeszti jóváhagyás céljából az igazgatóság tűzoltósági főfelügyelője felé.
39. Az igazgatóság tűzoltósági főfelügyelője a HTP által felterjesztett éves összesített gyakorlattervet 5 munkanapon belül jóváhagyja, vagy annak módosítását, kiegészítését rendeli el.
40. A HTP a jóváhagyott éves gyakorlatterve alapján, az általa tervezett gyakorlatokat minden év december 15-ig feltölti a KAP-online rendszerre. Egyúttal intézkedik, hogy az éves gyakorlattervében szereplő, ÖTP által tervezett gyakorlatok feltöltése is megtörténjen.
41. Az igazgatóság minden év december 15-ig elkészíti az éves összesített gyakorlattervét, majd jóváhagyás után az általa tervezett gyakorlatokat minden év december 31-ig feltölti a KAP-online rendszerre.
42. A HTP az éves gyakorlattervében szereplő gyakorlatokat érintő változásokról legalább a változást megelőzően három nappal – amennyiben a változásról a gyakorlat tervezett időpontjától számított kevesebb, mint három napon belül szerez tudomást, azonnal szóban, majd – írásban jelentést tesz az igazgatóság felé. A jelentéssel párhuzamosan a változtatást végrehajtja a KAP-online rendszerre feltöltött adatokon is. Ha a változtatást a HTP az időkorlát miatt már nem tudja végrehajtani, akkor az igazgatóság azonnal szóban majd, ha az OTF azt meghatározza számára, akkor írásban is jelentést tesz az országos tűzoltósági főfelügyelő részére és kezdeményezi a gyakorlat KAP-online

¹ Módosította a 48/2020. számú BM OKF főigazgatói intézkedés. Hatályos 2020. október 22. napjától.

rendszeren történő módosítását. Az OTF ezzel egy időben tájékoztatja a Mobil Ellenőrzési Osztályt a változásról.

II. Tűzoltó gyakorlatok végrehajtása

1. Általános szervezési szabályok

43. A tűzoltó gyakorlatok végrehajtására vonatkozó általános szervezési szabályok:

- a) az 5. pont a), b) és c) alpontokban szereplő gyakorlatokat a HTP és az őrs állománya önállóan szervezi és hajtja végre;
- b) az 5. pont d) alpontban szereplő gyakorlatokat – a HTP által készített éves összesített gyakorlatterv alapján – a HTP és az őrs állománya önállóan és összevontan is végrehajthatja. A HTP gyakorlatába az alárendeltségébe tartozó bármelyik őrs bevonható. Amennyiben a HTP az alárendeltségébe tartozó őrs számára elsődlegesen vonulásra tervezett településre, fővárosban szektorába szervez ilyen gyakorlatot, akkor az érintett őrsöt be kell vonni. A gyakorlat KAP-online felületen történő rögzítését a HTP végzi;
- c) az 5. pont e) alpontban szereplő gyakorlatokat – a HTP által készített éves összesített gyakorlatterv alapján – a HTP és a teljes rajos őrs állománya önállóan és összevontan is végrehajthatja. A HTP gyakorlatába az alárendeltségébe tartozó bármelyik őrs bevonható. Amennyiben a HTP az alárendeltségébe tartozó őrs számára elsődlegesen vonulásra tervezett településre, fővárosban szektorába szervez ilyen gyakorlatot, akkor az érintett őrsöt be kell vonni. Amennyiben a félrajos őrs nem vesz részt a HTP gyakorlatán, akkor helyette – az oktatási naplóban dokumentáltan – külső helyszínen, a készenléti létszámához illeszkedő taktikai elemek gyakorlásával összekötött gyakorlatot, vagy szerelési gyakorlatot tart. A gyakorlat KAP-online felületen történő rögzítését a HTP végzi;
- d) az 5. pont f) és h) alpontokban szereplő gyakorlatokat a HTP szervezi és hajtja végre. A gyakorlat végrehajtásába a HTP alárendeltségébe tartozó bármelyik őrs bevonható. Amennyiben a HTP az alárendeltségébe tartozó őrs számára elsődlegesen vonulásra tervezett településre, fővárosban szektorába szervez ilyen gyakorlatot, akkor az érintett őrsöt be kell vonni;
- e) amennyiben a HTP által szervezett, 5. pont d), e), f) és h) alpontokban, valamint az igazgatóság által szervezett, 5. pont i) alpontban szereplő gyakorlatra az ÖTP elsődleges műveleti körzetében kerül sor, akkor az ÖTP-t be kell vonni annak végrehajtásába. Ebben az esetben az ÖTP végrehajtott, de nem külön szervezett, saját gyakorlatként azt elkönnyelheti. A gyakorlattal kapcsolatos adminisztrációs feladatokat (KAP-online felületen történő rögzítés, gyakorlatterv készítés) a gyakorlat szervezője végzi;
- f) amennyiben a HTP által szervezett, 5. pont d), e), f) és h) alpontokban, valamint az igazgatóság által szervezett 5. pont i) alpontban szereplő gyakorlatra LTP-vel rendelkező létesítményben kerül sor, akkor az LTP-t be kell vonni annak végrehajtásába. Ebben az esetben az LTP végrehajtott, de nem külön szervezett, saját gyakorlatként azt elkönnyelheti. A gyakorlattal kapcsolatos adminisztrációs feladatokat (KAP-online felületen történő rögzítés, gyakorlatterv készítés) a gyakorlat szervezője végzi;
- g) a gyakorlatok végrehajtásába az önkéntes tűzoltó egyesületek bevonhatóak.²

² Módosította a 48/2020. számú BM OKF főigazgatói intézkedés. Hatályos 2020. október 22. napjától.

2. A vezetési gyakorlat

44. A vezetési gyakorlatcélja a gépjárművezetők vezetési készségének növelése, valamint az, hogy jártasságot szerezzenek a tűzoltó gépjárművek speciális körülmények közötti menettulajdonságait illetően.
45. Előkészítése, szervezése, ellenőrzése:
- a) a szolgálati csoportonként legalább negyedévente kétszer 45 perces vezetési gyakorlatot kell szervezni, mely egybe is vonható. A gépjárművezetőknek évente legalább egy vezetési gyakorlaton részt kell venniük;
 - b) a gyakorlatot a szolgálatparancsnok szervezi, amely összeköthető helyismereti foglalkozással és tűzcsapellenőrzéssel, vagy egyéb feladatellátással is;
 - c) a vezetési gyakorlatok dokumentálását – a menetlevelek alapján – a műszaki-biztonsági tiszt legalább negyedévente ellenőrzi.

3. Szerelési gyakorlat

46. A szerelési gyakorlat célja a tűzoltás és műszaki mentés során alkalmazandó rendszeresített tűzoltó felszerelések, eszközök használatának, a végrehajtás fogásainak készségszintű elsajátítása.
47. Előkészítése, szervezése, ellenőrzése:
- a) az állomány részére - vasárnap és ünnepnap kivételével - minden szolgálati napon, naponta legalább 1 óra szerelési gyakorlatot kell tartani;
 - b) a gyakorlatok szervezése és irányítása a továbbképzési tematikában foglaltak szerint a szolgálatparancsnok feladata;
 - c) amennyiben a raj a szolgálati napján egy órát meghaladó tűzoltási, műszaki mentési tevékenységet végzett, továbbá szerelési gyakorlatnál magasabb szintű gyakorlaton vett részt, a szerelési gyakorlat végrehajtása alól a szolgálatparancsnok javaslatára a tűzoltóparancsnok felmentést adhat. Ennek tényét az oktatási napló megjegyzés rovatába be kell jegyezni;
 - d) a gyakorlatot a hatályos BM OKF Szerelési Szabályzat rendelkezései szerint kell végrehajtani, azzal a kitétellel, hogy ha a szerelési gyakorlat végrehajtásához a szükségesnél kisebb létszám áll rendelkezésre, akkor az részleteiben is végrehajtható;
 - e) amennyiben a gyakorlat végrehajtásához szükséges eszköz nem áll rendelkezésre, akkor helyette alternatív szerelési feladatot kell végrehajtani, melynek tényét az oktatási napló megjegyzés rovatában rögzíteni kell;
 - f) a gyakorlat végrehajtása általában a laktanya udvarán vagy a gyakorló pályán történik. Amennyiben itt nem áll rendelkezésre a szerelési gyakorlat végrehajtásához szükséges felszerelés, eszköz a gyakorlatot a megfelelő feltételekkel rendelkező létesítményben, illetve külső helyszínen kell megtartani;
 - g) a műszaki mentések elemeinek begyakorlása, valamint a füstkamra gyakorlat, szerelési gyakorlatnak minősül;
 - h) a szerelési gyakorlatot az oktatási naplóban kell dokumentálni;
 - i) a szolgálatparancsnok (rajparancsnok, szerparancsnok) gyakorlatvezetői tevékenységét, az állomány szerelési készségét a tűzoltóparancsnok, vagy helyettese, őrs esetében az őrsparancsnok legalább negyedévente egy alkalommal, a tűzoltósági felügyelő tűzoltóságokként legalább félévente ellenőrzi.

4. Tűzoltótechnika kezelői gyakorlat

48. A tűzoltótechnika kezelői gyakorlatcélja a kezelői képesítéssel rendelkező személyi állomány részére a rendszeresített kisgépek (különösen hidraulikus mentőkészlet, motoros láncfűrész, motoros gyorsdaraboló, mobil szivattyúk,), eszközök, felszerelések (különösen mentőszerszámok, emelők, emelőpárnák,) gépjárműfecskeendők és különleges szerek kezelésének, működtetésének, használatának gyakoroltatása, lehetőség szerint a rá jellemző alkalmazási, működtetési környezet imitálásával.
49. Előkészítése, szervezése, ellenőrzése:
- a) a tűzoltótechnika kezelői gyakorlat gyakoriságát, dokumentálását tekintve a szerelési gyakorlattal egyenértékű, a kisgépek és különleges szerek megszerelésére biztosított időkeret terhére tervezendő. A tűzoltó-technika kezelői gyakorlatot az oktatási naplóban kell dokumentálni;
 - b) a gyakorlatot a szolgálatparancsnok szervezi, lebonyolításába az adott technika, eszköz kezelésében jártas személy bevonható;
 - c) a foglalkozásokat minden esetben megelőzi a jellemző műszaki paraméterek és a munkavédelmi előírások ismertetése;
 - d) a szivattyúkezelői gyakorlatokat úgy kell szervezni, hogy azok az év fagymentes időszakára essenek. A gyakorlatok hatékonyságának javítása érdekében a szivattyúkezelési gyakorlatokat össze lehet vonni a szerelési gyakorlattal, ahol a sugarakat működtetni kell;
 - e) a tűzoltótechnika kezelői gyakorlatot a tűzoltóparancsnok, vagy helyettese, őr esetében az őrparancsnok legalább negyedévente egy alkalommal, a tűzoltósági felügyelő tűzoltóságoként legalább félévente ellenőrzi.

5. Helyismereti foglalkozás

50. A helyismereti foglalkozás célja, hogy az állomány ismerje meg – a tűzoltóság működési területén található frekvenciáltabb létesítmények, küszöbérték alatti üzemek, veszélyes anyagokkal foglalkozó üzemek vonatkozásában – mindazon lényeges körülményeket, amely a megelőző és mentő-tűzvédelemmel, továbbá a súlyos káresemény elhárítási tervben és a belső védelmi tervben meghatározott feladatokkal kapcsolatba hozhatóak.
51. Előkészítése, szervezése, ellenőrzése:
- a) helyismereti foglalkozást a HTP-nek szolgálati csoportonként legalább havonta egy esetben kell tartania. A helyismereti foglalkozást a tűzoltóparancsnok szervezi, a helyszínen a szolgálatparancsnok, őr önálló foglalkozása esetén a raj-, vagy szerparancsnok vezeti;
 - b) a helyismereti foglalkozás vezetőjének rendelkeznie kell az adott létesítményben bekövetkezett tüzeset és műszaki mentés felszámolásához szükséges vezetési, végrehajtási, gyakoroltatási ismeretekkel, vagy ehhez helyi szakember közreműködését kéri. A szolgálatparancsnok a gyakorlat végrehajtása előtt szükséges mértékben tájékozódik az adott létesítmény megelőző tűzvédelmi helyzetéről, amelyhez az illetékes kirendeltség hatósági osztálya nyújt segítséget;
 - c) a lebonyolításába a helyi szakembereket, a tűzvédelem képviselőit be kell vonni;

- d) a létesítményre vonatkozó, vagy vonatkoztatható tűzvédelemhez kapcsolódó terveket, aktív és passzív tűzvédelmi berendezéseket, munka- és környezetvédelmi előírásokat a gyakorlat során az állománnyal a szükséges mértékig ismertetni kell;
 - e) amennyiben a létesítmény nagysága indokoltá teszi, a foglalkozás vonatkozhat annak egy részterületére, vagy az több részletre, különböző időpontokra osztható;
 - f) a helyismereti foglalkozás dokumentálására az oktatási napló szolgál;
 - g) amennyiben a gyakorlat alkalmával a résztvevők tűzvédelmi szabálytalanságot észlelnek, azt a gyakorlat vezetője a szolgálati út betartásával írásban jelenti az illetékes katasztrófavédelmi kirendeltség vezetőjének;
 - h) a foglalkozásokat negyedévenként legalább egy alkalommal a tűzoltóparancsnok, vagy helyettese, félévenként és tűzoltóságokként legalább egy alkalommal a tűzoltósági felügyelő ellenőrzi.³
52. A helyismereti foglalkozásnak ki kell terjednie minden olyan körülményre, amely a tűzoltóság tevékenységét, beavatkozását befolyásolhatja, különös tekintettel:
- a) a létesítmény megközelítésére;
 - b) az épületek, építmények elhelyezkedésére, behatolási és mentési lehetőségeire;
 - c) a külső-belső közlekedési, mentési, felvonulási útvonalakra, területekre;
 - d) a közművek elzárási, kiszakaszolási lehetőségeire;
 - e) a beépített tűzvédelmi berendezésekre, valamint azok működtetési módjának megismerésére;
 - f) a létesítményben folyó tevékenységre;
 - g) a tűzveszélyességi, kockázati osztályba sorolásra;
 - h) a tárolt, feldolgozott, vagy előállított anyagokra;
 - i) a lehetséges beavatkozási módzatokra;
 - j) az oltóanyag utánpótlás lehetőségeire, valamint
 - k) minden olyan lényeges körülményre, amit a gyakorlat vezetője, vagy a lebonyolításban résztvevő szakember fontosnak tart.
53. Helyismereti foglalkozást kell tartani:
- a) szituációs begyakorló gyakorlatot előtt, az azt megelőző időszakban;
 - b) az ellenőrző gyakorlat végrehajtása után szükség szerint;
 - c) a tűzoltási gyakorlatot megelőzően a beosztott állomány részére.
54. Amennyiben a helyismereti foglalkozást közvetlenül a szituációs begyakorló gyakorlat előtt tartják, azt úgy kell tervezni, hogy az a szituációs begyakorló gyakorlat KAP online rendszerben rögzített időpontját ne befolyásolja.

6. A szituációs begyakorló gyakorlat

55. A szituációs begyakorló gyakorlat célja az állomány taktikai bevetettségének szinten tartása, fejlesztése az országos, vagy nemzetközi tapasztalatok adaptálása – a helyi sajátosságok figyelembevételével, a tűzoltási és a műszaki mentési tevékenység tekintetében –, hogy az állomány az adott létesítményben, vagy feltételezett káreseti helyszínen a leghatékonyabb beavatkozási, feladatokat begyakorolja, a gyakorlat során tapasztalt hibákat és pozitívumokat feldolgozza, majd a tanulságokat levonva azokat hasznosítsa.

³ Módosította a 48/2020. számú BM OKF főigazgatói intézkedés. Hatályos 2020. október 22. napjától.

56. Előkészítése, szervezése, ellenőrzése:

- a) a szituációs begyakorló gyakorlatot a tűzoltóparancsnok szervezi, a szolgálatparancsnok, vagy az őt beosztásában helyettesítő személy, őrς önálló gyakorlata esetén a raj-, vagy szerparancsnok a gyakorlattervet elkészíti, annak alapján a helyszínt előkészíti és gyakorlatot levezeti;
- b) a gyakorlat vezetője a szituáció, a körülmények és a rendelkezésre álló erők függvényében dönthet arról, hogy a tűzoltásvezető/kárhelyparancsnok saját maga, vagy az általa kijelölt, arra jogosult személy legyen;
- c) a szituációs begyakorló gyakorlatot negyedévente valamennyi szolgálati csoport számára legalább egy alkalommal meg kell tartani lehetőség szerint különböző helyszíneken, azonos helyszín esetén különböző feltételezés szerint;
- d) az ÖTP részére – amennyiben nem szolgálati csoportokra tagozódnak – lehetővé kell tenni, hogy félévenként minden tűzoltó részt vegyen szituációs begyakorló gyakorlaton;
- e) a szituációs begyakorló gyakorlat váltakozva tűzoltási és műszaki mentési jellegű legyen, amennyiben a gyakorlat helyszínéül egy adott létesítmény szolgál, ott a gyakorlat végrehajtása előtt, vagy korábban, helyismereti foglalkozást kell tartani;
- f) a szituációs begyakorló gyakorlaton alapvetően száraz szerelést kell végrehajtani, ettől eltérni a gyakorlatvezető kifejezett utasítására szabad;
- g) a szituációs begyakorló gyakorlaton a végrehajtói állomány a szituációnak megfelelően az egyéni védőfelszereléseket köteles viselni, a légzőkészüléket használni;
- h) a gyakorlat helyszínén a veszélyzónák érzékeltetésére szemléltető eszközöket kell alkalmazni;
- i) a szituációs begyakorló gyakorlatot gyakorlatterven kell tervezni, a taktikai rajzon ábrázolni kell a szerelési feladatot, melyet a gyakorlaton tapasztaltak alapján módosítani lehet. A gyakorlattervet a tűzoltóparancsnok hagyja jóvá, a gyakorlat végrehajtását az oktatási naplóban dokumentálni kell;
- j) a szituációs begyakorló gyakorlatok végrehajtását negyedévenként legalább egy alkalommal a tűzoltóparancsnok, vagy helyettese, félévenként és tűzoltóságokként legalább egy alkalommal a tűzoltósági felügyelő ellenőrzi.⁴

7. Az ellenőrző gyakorlat

57. Az ellenőrző gyakorlat célja a szerelési, helyismereti, szituációs begyakorló gyakorlatokon elsajátított ismeretek ellenőrzése, a tűzoltás, műszaki mentés vezetésének, a tűzoltásnál szervezhető beosztási feladatok gyakorlása, az ezzel kapcsolatos ismeretek ellenőrzése. Az ellenőrző gyakorlat alkalmas a tűzoltóságok tűzoltásba, műszaki mentésbe bevonható személyi állománya elméleti, gyakorlati ismereteinek, a felszerelések üzembiztonságának megítélésére, a TMMT-ben, valamint a szabályzatokban meghatározott feladatok ismeretének felmérésére.

58. Az ellenőrző gyakorlatok fajtái:

- a) parancsnoki ellenőrző gyakorlat;
- b) megyei ellenőrző gyakorlat.

59. Előkészítése, szervezése, ellenőrzése:

⁴ Módosította a 48/2020. számú BM OKF főigazgatói intézkedés. Hatályos 2020. október 22. napjától.

- a) a parancsnoki ellenőrző gyakorlat szervezője és egyben ellenőrző előjárója, a tűzoltóparancsnok, akadályoztatása esetén a helyettese, vagy a kirendeltség-vezető által kijelölt, tűzoltásvezetői jogosultsággal rendelkező személy;
- b) a tűzoltóparancsnok köteles félvétenként valamennyi szolgálati csoport részére ellenőrző gyakorlatot szervezni, amelyek közül az egyiket nappali-, a másikat éjszakai látási viszonyok mellett kell lebonyolítani;
- c) a megyei ellenőrző gyakorlat szervezője és egyben ellenőrző előjárója az igazgatóság tűzoltósági főfelügyelője, akadályoztatása esetén az igazgató által kijelölt, tűzoltásvezetői jogosultsággal rendelkező személy;
- d) az igazgatóság évente legalább három, minimum III-as riasztási fokozatú, eltérő szolgálati napra eső megyei ellenőrző gyakorlatot szervez és tart;
- e) a megyei ellenőrző gyakorlat során az elsőként kiérkező tűzoltás vezetésre jogosult személy a tűzoltás vezetője. Amennyiben magasabb beosztású, tűzoltás vezetésre jogosult személy érkezik a helyszínre, akkor neki – a tűzoltás vezetésének átadás-átvétele rendje szerint – a katasztrófavédelmi műveleti szolgálatig (a továbbiakban: KMSZ) bezárólag át kell vennie azt;
- f) amennyiben a tűzoltósági főfelügyelő akadályoztatása miatt az igazgató a KMSZ-t jelöli ki a megyei ellenőrző gyakorlat ellenőrző előjárónak, az elsőként kiérkező tűzoltás vezetésre jogosult személy a tűzoltás vezetője. Amennyiben magasabb beosztású, tűzoltás vezetésre jogosult személy érkezik a helyszínre, akkor neki a tűzoltás átadás-átvétele szabályai szerint – a KMSZ által rádióforgalmazásban egyértelműen meghatározott beosztásig – át kell venni azt;
- g) abban az esetben, ha az ellenőrző gyakorlat a veszélyes anyagok jelenlétében történő beavatkozások gyakoroltatására is irányul, a területileg illetékes KML állományát be kell vonni a gyakorlat szervezésébe és végrehajtásába;
- h) az ellenőrző gyakorlatok időpontját és helyszínét a gyakorlat végrehajtására kijelölt állomány előzetesen nem ismerheti;
- i) az ellenőrző gyakorlatra történő riasztás a tűzjelzést megelőzően „GYAKORLATRA RIASZTÁS” közléssel történik;
- j) a rajok a vonuláskor a megkülönböztető jelzést nem használhatják;
- k) az ellenőrző gyakorlatot meg kell ismételni, ha a gyakorlat „nem megfelelő” minősítést kapott;
- l) a parancsnoki ellenőrző gyakorlatokba a segítséget nyújtó erőket be kell tervezni, de a riasztásukat nem kell végrehajtani;
- m) a gyakorlaton a meghatározott oltóanyagokat kell használni, amelynek során figyelembe kell venni a létesítmény sajátosságait és a környezet jellemző paramétereit;
- n) a gyakorlat helyszínén a veszélyzónák érzékeltetésére szemléltető eszközöket kell alkalmazni;
- o) ha a gyakorlat végrehajtása alatt sugarak vannak bevetve, 0 °C külső hőmérséklet felett a táplálás helyétől az első osztóig nyomás alá kell helyezni a tömlőket;
- p) az ellenőrző gyakorlatot gyakorlattervben és taktikai rajzon kell dokumentálni. A gyakorlat előkészítése során helyszínrajzot kell készíteni, melyen a tűz feltételezett helyét és terjedésének irányát kell megjeleníteni. A gyakorlat végrehajtása után az alkalmazott taktika alapján kell megrajzolni a taktikai helyszínrajzot;
- q) az ellenőrző gyakorlaton a végrehajtói állomány a szituációnak megfelelően az egyéni védőfelszereléseket köteles viselni, a légzőkészüléket használni;
- r) az ellenőrző gyakorlatot annak ellenőrző előjárója minősíti;
- s) az ellenőrzést a 2. melléklet 1. függeléke szerinti minősítő íven, valamint a gyakorlat terven is dokumentálni, majd a gyakorlatot ezek alapján minősíteni kell.

A műveletirányító ügyeletet tájékoztatni kell a gyakorlat minősítéséről, nem megfeleltre minősítés esetén annak okáról;

- t) a BM OKF által elrendelt ellenőrző gyakorlat riasztási fokozatát a gyakorlat ellenőrző előjárója esetenként határozza meg, a gyakorlat jelzése a tűzjelzéssel azonosan, élesben is történhet, a rajok – az ellenőrző előjáró utasítására – a vonuláskor a megkülönböztető jelzést használják.

8. Tűzoltási gyakorlat

- 60. A tűzoltási gyakorlat célja a választott anyag égésének körülményeihez (különösen erős füst, nagy hőterhelés) szoktatni az állományt és gyakoroltatni a legcélszerűbb oltási eljárás, eszköz, oltóanyag alkalmazását.
- 61. Előkészítése, szervezése, ellenőrzése:
 - a) a HTP és az igazgatóság szükség szerint szervez tűzoltási gyakorlatot;
 - b) a tűzoltási gyakorlat végrehajtása előtt az állománnyal a taktikai elveket, a szakszerű beavatkozás, magatartás szabályait ismertetni kell;
 - c) a gyakorlat a szükség szerinti erők, eszközök alkalmazásával, a kijelölt tűzoltásvezető irányításával történik, a tűzoltó gyakorlótéren, vagy erre kijelölt más helyen, a biztonsági és a környezetvédelmi előírások megtartásával;
 - d) a gyakorlattervet a környezetvédelmi hatósággal egyeztetni, illetve engedélyeztetni szükséges a hatályos környezetvédelmi jogszabályok alapján;
 - e) a gyakorlat során a szituációnak megfelelően a légzőkészüléket, az egyéni védőfelszereléseket viselni, valamint használni kell;
 - f) a tűzoltási gyakorlatot gyakorlattervben és taktikai rajzon kell dokumentálni, a tervet a készítő közvetlen előjárója – de legalább a tűzoltóparancsnok – hagyja jóvá;
 - g) a gyakorlat végrehajtását az oktatási naplóban rögzíteni kell;
 - h) a gyakorlatot minden esetben a tűzoltóparancsnok, vagy helyettese vezeti;
 - i) a gyakorlat végrehajtását szükség szerint kell ellenőrizni.

9. Egyéb gyakorlat

- 62. Egyéb gyakorlat célja az állomány taktikai bevetettségének szinten tartása, fejlesztése, felkészítése, komplex, vagy egyes speciális munkafolyamatok készség szintű elsajátítására.
- 63. Az egyéb gyakorlatok fajtái:
 - a) a szakterületi vezetők, vagy a KMSZ által, az 5. pont d) – f) alpontokban szereplő gyakorlatok szervezése;
 - b) az 5. pont a) – f) alpontokban szereplő gyakorlatokon túl szervezett egyéb felkészítő gyakorlat. Ide tartozik a roncsvágási-, favágási-, vízbőlmentési-, jégrőlmentési-, villamosemelési-, rocsóvezetési-, és más gyakorlat.
- 64. Előkészítése, szervezése, ellenőrzése:
 - a) a szakterületi vezetők, vagy a KMSZ szükség szerint szerveznek egyéb gyakorlatot;
 - b) az egyéb gyakorlat végrehajtása előtt az állománnyal a taktikai elveket, a szakszerű beavatkozás, magatartás szabályait ismertetni kell;

- c) a gyakorlat a szükség szerinti erők, eszközök alkalmazásával, gyakorlatvezető irányításával történik, az erre kijelölt gyakorlati helyszínen, a biztonsági és a környezetvédelmi előírások megtartásával;
- d) gyakorlattervet a gyakorlat jellegének megfelelően, szükség szerint kell készíteni, a tervet a készítő közvetlen szakmai előljárója – de legalább a tűzoltóparancsnok – hagyja jóvá;
- e) a gyakorlat során a szituációnak megfelelően az egyéni védőfelszereléseket viselni, valamint használni kell;
- f) az egyéb gyakorlat végrehajtását az oktatási naplóban rögzíteni kell;
- g) az egyéb gyakorlatoknak nincs meghatározott minimális száma sem helyi, sem területi, sem központi szinten;
- h) a gyakorlatot tűzoltásvezetői jogosultsággal rendelkező személy vezeti;
- i) a gyakorlat végrehajtása a gyakorlatot irányítónál magasabb beosztású személy, vagy felettes szerv által ellenőrizhető.